

“DİÝDİM DİÝDİ” ŞİİR SÖYLEME GELENEĞİ BAĞLAMINDA MOLLA NEFES’İN ŞİİRLERİ*

Dr. Doğan KAYA

Dedim-Dedi’li şiirler, âşıkların başta aşk konusu olmak üzere hemen her konuda karşılıklı konuşma esasına dayalı söyledikleri şiirlerdir.

Bu tarz şiirlerle ilgili olarak Türkiye’de ilk çalışmayı yapan Hayrettin İvgin’dir.¹ Daha sonra yapılan çalışmalar içinde Dilek Batislam’ın² makalesi ile Tâhâ Tuna Kaya’nın³ yüksek lisans tezini ve Ersen Döğmeci’nin⁴ bitirme tezini görürüz.

Edebiyatımızda “Dedim-Dedi”li şiir şeklinin en eski örneğini *Divanü Lüğati’t-Türk*’te buluruz.⁵ Bu şiir parçası 7 heceli olup âşık-maşuk deyişmesi şeklindedir. Sahibi belli olan ilk “Dedim-Dedi”li örnek ise *Kadı Burhaneddin*’e aittir. Klasik şairlerden *Şeyhî*, *Genceli Nizamî*, *Fuzulî* ve *Mihrî Hatun* gibi şairler dedim dedi’li tarzda şiirler vücuda getirmişlerdir. Klasik şairlerin yazdıkları bu şiirler *müracâ’a* olarak adlandırılmıştır.

* 7-10 Nisan 2010 günlerinde Türkmenistan’ın başkenti Aşgabat’ta yapılan, Mollanefes ve XIX. Asır Türkmen Edebiyatı sempozyumunda sunulmuştur.

¹ Hayrettin İvgin, “Halk Şiirinde Dedim-Dedi”, *II. Milletlerarası Türk Folklor Kongresi*, C. II. Ankara, 1982.

² H. Dilek Batislam, “Divan Şiiriyle Halk Şiirinde Ortak Bir Söyleyiş Biçimi: Mürâca’a-Dedim-Dedi”, *Folklor/Edebiyat*, S. 22, Ankara, 2000, s. 201-211.

³ Tâhâ Tuna Kaya, *Aşık Tarzi Şiir Geleneğinde Dedim-Dedi*, Kocaeli, 2008 (Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi).

⁴ Ersen Döğmeci *Türk Halk Şiirinde Dedim Dedi*, Selçuk Üniversitesinde Konya, 2002 83 sayfa. (Yayımlanmamış Bitirme Tezi).

⁵ <i>Aydım angar sevük</i> <i>Bizni tapa nelük</i> <i>Keçtiñ yazığ kerik</i> <i>Kırlar ediz bedük</i>	Dedim: “Sevgilim, Bize nasıl geldin? Ovaları nasıl geçtin? Tepeler yüksek, büyük.”
---	---

<i>Aydı seniñ udu</i> <i>Emgek telim ıdu</i> <i>Yumşar katıg udu</i> <i>Könlüm saña yügrük</i>	Dedi: “Senin için, Çok zahmetler çektim. Katı dağlar yumşadı, Gönlüm sana yügrük.”
---	---

Yeni Türk şiirinde de dedim-dedi tarzına uygun olan şairler olmuştur. *Ercüment Ekrem Talu, Recep Çalkaner, Necmettin Kara, Faruk Nafiz Çamlıbel ve Osman Türkay* bunlardan bazılarıdır.

Edebiyatımızda dedim-dedi'li şiir şeklinin kendine en fazla yer bulabildiği alan Âşık edebiyatı alanı olmuştur. Bu alanda ilk örnekleri *Nesimî, Pir Sultan, Tamaşvarlı Gazi Âşık Hasan, Ercişli Emrah, Ruhsatî* gibi şairler ortaya koymuşlardır.

Bu hususu ele almadan önce, dedim dedi'li tarzla doğrudan ilgisini gördüğümüz edebiyatımızda *deyiştirme / söyleştirme, demeli / söyletme / demeli deyiş / demeli destan / söyletme* gibi terimlerden söz etmek yerinde olacaktır.

Deyiştirme: İnsan dışı varlıkları konuşurma şeklinde ortaya konulan şiirlere verilen ad. Bu şiirlere “söyleştirme” de denilir. Şiirlerin hece sayısında belirli bir esas yoktur, ancak genellikle 8 ve 11 hecelidir. Şair, ilgili varlıkları kendi duyuş ve düşünüşüne göre ele alır, hallerine tercüman olur. Bu şiirler “demeli / söyletme” tipinde şiirlerdir.

Demeli / Söyletme: İnsan dışı varlıkların konuşurulması olup teşhis ve intak sanatının halk şiirindeki karşılığıdır. Gerek maddi gerekse manevi varlıklar (kişi, varlık, millet veya mevsimler) ile sohbet etme ve ya onları konuşurma şekli âşık edebiyatında zaman zaman şairlerin başvurduğu usullerdendir. Söz gelişi bu şiirlerde; *Ruh ile Gönül, Ay ile Gün, Dağ ile Ova, Yaz ile Kış, Sağ ile Sol Melek, Yer ile Gök, Çoban ile Koyun, Yıldız ile Çiçek, İnsan ile Vatan, Su ile Ateş, Evli ile Bekâr, Gelin ile Kaynana, Kız ile Erkek, Karınca ile Arı, Dağ ile Deniz, Orman ile Çimen, Tilki ile Kurt, Avcı ile Ceylan, Kar ile Yağmur* konuşurulur ve her birisi bir dörtlükte diğerine karşılık verir. Bu şiirlere *demeli deyiş, demeli destan* yahut *söyletme* adı da verilir.

Çoğunlukla 11 hece ve dörtlük şeklinde olmakla beraber; 7 8 14 15 ve 16 hece ile söylenmiş olanları da vardır. Dedim-Dedi tarzı şiire canlılık katar ve ilgiyi artırır. Bu şiirlerde aşk konusunun yanında sosyal meseleler olaylar hatta yergi ve taşlamalar da işlenir. Farklı konuları işlemesi ve belli bir biçim içinde söylendikleri için dedim-dedi'li şiirleri şekil olarak ele almak gerekir.

Şair, dedim- dedi diyalogu ile böyle bir durumun, olayın vuku bulduğunu söyler. İşin aslı böyle olmayıp şairin gönlünden geçen

arzuyu, düşünceyi, dünya görüşünü ve durumu sergilemesinden başka bir şey değildir.

Söz konusu şiirleri farklı şekillerde tasnife tabi tutabiliriz.

1. Şiirde Buldukları Yerlere göre Dedim-Dediler

- a. Bir dizede hem "Dedim" hem "Dedi" şekli,
- b. 1 ve 3 dizede "Dedim" 2 ve 4 dize "Dedi" şekli,
- c. Dörtlüğün 1 dizesinde "Dedim" 3 dizesinde "Dedi" şekli,
- ç. Bir dörtlüğün başında "Dedim" diğer dörtlüğün başında "Dedi" şekli,
- d. "Dedim" ve "Dedi" kelimelerinin rast gele yer aldığı şekiller

2. Dize Sayılarına göre Dedim-Dediler

- a. Beyitlerle Kurulu Dedim-Dediler
- b. Dörtlüklerle Kurulu Dedim-Dediler
- c. Bentlerle Kurulu Dedim-Dediler

1. Şiirde Buldukları Yerlere göre Dedim-Dediler

- a. Bir dizede hem "Dedim" hem "Dedi" şekli,
- b. 1 ve 3 dizede "Dedim" 2 ve 4 dize "Dedi" şekli,
- c. Dörtlüğün 1 dizesinde "Dedim" 3 dizesinde "Dedi" şekli,
- ç. Bir dörtlüğün başında "Dedim" diğer dörtlüğün başında "Dedi" şekli,
- d. "Dedim" ve "Dedi" kelimelerinin rast gele yer aldığı şekiller

3. Ölçülerine göre Dedim-Dediler

- a. Aruz Ölçüsüyle Söylenmiş/Yazılmış Dedim-Dediler
- b. Hece Ölçüsüyle Söylenmiş/Yazılmış Dedim-Dediler

4. Ayaklarına göre Dedim-Dediler

- a. Tek Ayaklı Dedim-Dediler
- b. Döner Ayaklı Dedim-Dediler
- c. Cinaslı dedim-dediler

5. Diyalog sözlerine göre Dedim-Dediler

Dedi Ki-Dedim, Dedi-Dedi (ki), Dedi-Dediler, Dedi-Dedim, Dedi-Demedi, Dedim-Dedi, Dediler-Dedim, Dedim ki-Dedi ki, Dedim ki-Dedi, Dedim-Dedi ki, Dedim-Dediler, Dedim-Dedin, Dedim-Dedi-Söyledi, Dedim-Demedim, Dedim-Der, Dedim-Deyiverdi, Dedim-Diyor, Dedim-Diyordu, Dedim-Eydür, Demiş-Dedim, Deyince-Dedi, Diydim-Didi, Sordum-Dedi, Sordum-Eydür.

6. Konularına göre Dedim-Dediler

- a. Aşk / Sevgi
- b. Toplum
- c. Şikâyet / yakınma / dert
- ç. Öğüt
- d. Köy-memleket
- e. Muhtelif

Görüldüğü gibi dedim-dedi tarzı şiirlerin belli konusu yoktur, ama şekil özelliği ön plandadır. Bu bakımdan onları tür değil, *şekil* yahut *biçim* olarak değerlendirmek gerekir.

Zamana, coğrafyaya ve duruma göre kullanılan “dedim” yahut “dedi” ifadeleri değişebilir. Aynı zamanda bu sözlerin şiir içindeki yerleri de farklı olabilir.

Kullanılan dedim dediler *tek ayaklı* yahut *döner ayaklı* olmakla beraber daha ziyade Azerbaycanlı şairlerin kullandığı [cinaslı](#) olan örnekleri de vardır. En çok döner ayak kullanılmıştır.

Hece ve aruz ölçüsüyle söylenmiştir, serbest vezinli şekiller azdır. Hecenin en çok 11 olmak üzere 8, 12, 13, 14, 15, 16 heceli şekilleri kullanılmıştır. Aruzlu örneklerin heceye nazaran sayısı azdır ve şu kalıplar kullanılmıştır: (fe i lâ tün / fe i lâ tün / fe i lâ tün / fe i lün), (fe i lâ tün / fe i lâ tün / fe i lâ tün), (me fâ î lün / me fâ î lün / me fâ î lün / me fâ î lün)

Marı’da (Merv)’de doğan ve Türkmen Edebiyatının önde gelen şairlerinden olan ve edebiyat tarihçilerince asıl adı Tanrıberdi olduğu söylenen Molla Nefes (1810-1862)’in elimizde 119 şiiri mevcuttur.* Bu şiirler içinde dört adet de bildirimize konu olan “Diydim Diydı”

* Söz konusu şiirler, Azerbaycanlı değerli gazeteci ve araştırmacı Sayın Ali Şamil’in arşivinden bize intikal etmiştir. Söz konusu eserin künyesi şöyledir: Annagurban Aşırov, *Mollanepes (Goşgular Yığındısı)*, Aşgabat, 2009 (Türkmenistanın İlimlar Akademiyası Milli Golýazmalar Instituti).

tarzında şiirler bulunmaktadır. Sözkonusu şiirlerin şekil ve muhteva özellikleri şöyledir:

“GÜLGE ROWAN” adlı şiir dokuz dördlüktür. Şiir sekiz heceli olup konusu; aşk / sevgidir. Kafiye düzeni; *abab, cccb, çççb...* şeklindedir. Şiirin ilk beş dördlüğünde şair, bir bağa girdiğinden, bağın güzelliğinden söz etmektedir. Kalan dördlüklerde “Diýdim-Diýdi” sözlerinin her biri;

Diýdim: “Ýarga tutup ýüzüm”

Diýdi: “Git görmesin gözüm”

“Diňle”**diýdim** “Bardır sözüm”

Diýdi: “Arz jaýıdır diwan

şeklinde musralara paylaştırılmıştır. Karşılıklı ifadelerde Molla Nefes aşk ateşine yandığından söz etmektedir.

“GIZ BILEN GELNIÑ AÝDIŞIGI” başlıklı şiir, on dördlüktür. Şiir on bir hecelidir. Kafiye düzeni önceki şiirde olduğu gibi; *abab, cccb, çççb...* şeklindedir. Güzellik konu edilmiştir. Gelin ve kızın sohbeti esasına dayalıdır. Dördlüğün birinde “Gelin aydar”, diğerinde “Gız aydar” kalıbı kullanılmıştır. Gerek gelin gerekse kız güzelliklerini, arzularını, üstün taraflarını birbiriyle mukaya etmiştir. Şiirin sonunda Molla Nefes

İkiñiz hem täze bağıñ gülzarı

Bağlarıñ açılğan gul pudagıdır

diyerek her ikisinin de hakkını verir.

Molla Nefes’in “DİÝDİ “AÝT ARZIÑ MIHMAN” diye başlayan üçüncü şiiri, bentlerle vücuda getirilmiştir. Kafiye düzeni; *aaaab, ccccb, ççççb...* şeklindedir Sevgi konulu bu şiirde bentler beş dizeliktir ve şiirin toplam bent sayısı beştir. Şiir 7+7 duraklıdır. Diýdim-Diýdi sözleri

Diýdim: “Aşıklar şası” **Diýdi:** “Aýt arziñ mihman”

Diýdim: “Geçgil günähim” **Diýdi:** “Ötdüm damja gan”

Diýdim: “Tagtıñ berkarar” **Diýdi:** “Şeýle bipeýan”

Diýdim: “Seniñ deý şalar” **Diýdi:** “Ýokdur bigüman”

Diýdim: “Geldim Guluñ men” “Tur git diýdi -musulman”

şeklinde aynı mısra içinde kullanılmıştır.

Molla Nefis’in şiirleri içinde tespit ettiğimiz son dedim-dedi’li şiiri “İSTÄP Kİ GÖZEL ÝARI” başlığını taşımaktadır. Şiir dokuz benttir. Bentler altışar dizeden oluşmaktadır. Kafiye sistemi; *aaaa-bb, cccc-db,*

ççç-eb... düzenindedir. Şiir sevgi konuludur. "Diýdim- Diýdi" kalıp sözleri;

*Istöp ki gözel ýarı gördüm ki salamatdır,
Baş goýdum aýakına "Tur!" **diýdi** "Ne halatdır"
Turdum **diýdim**: "Arzım bar" - "Arz eýle adalatdır"
Diýdim: "Saňa aşık men" "Goý" **diýdi** "Ne haýatdır"
Diýdim: "Periler hanı sensiz neterem janı?"
Diýdi: "Bu sözüň bizge ýalğançı hekaýatdır"*

şeklinde mısra aralarına yerleştirilmiştir.

Üstat şair olmak, kolay değildir. Bir şairin, büyüklüğünü, kudretini belirleyen bazı kriterler vardır. Bunlar; şiirdeki ses, musiki, üslup, mana ve lafız sanatları, vezin ve kafiye yapısı, engin duyular ve orijinal buluşlardır. Meseleye bu açıdan baktığımızda Molla Nefes'in bu özellikleri taşıdığını görürüz.

Molla Nefes şiirlerini farklı kalıplar içinde vücuda getirmiştir. Sanatçının yenilikler ve farklılıklar araması, onun şairlik hassasiyetini ve gücünü gösterir. Nitekim gerek yukarıdaki şiirlerde, gerekse görme imkânı bulabildiğimiz diğer şiirlerinde Molla Nefes, bilinen kalıpları kullanmakla beraber farklı kalıplar da kullanmış, farklı söyleyişler içine girmiştir.

Biz burada Molla Nefes'i bir özelliğiyle, yani "Diýdim Diýdi" şiirleriyle ele almaya çalıştık ve onunu bu vadiye gücü ve sanatı ile üstün bir şair olduğunu tespit ettik. Sözlerime son vermeden önce, Molla Nefes'in diğer şiirlerinin de muhtevaya veya yapılarını göre incelediğinde, onun büyüklüğünü ortaya koyacak neticelere ulaşılabileceğini ümidini taşıdığımı ifade etmek istiyorum.

Metinler:

GÜLGE ROWAN

İstedim baglarga girdim
Bakmışam gülge rowan
Gol uzadıp gunça tirdim

Özüm edip onda seýran**

Görüp roýum ol gülüstan
Özün kıldı bizden pınhan
Ýörüp men ýeter diýp aman
Kılıp ımaratım weýran

Bararam Hakiň özüne
Ýüzüm düşse gül yüzüne
Bilmedim ildim gözüne
Böküp çıkdı totı-reýhan

Gol uzadıp ol gülşene
Ýapraga saldım peşene
Ol çıkmaz bizden üşşene
Gorkdum görer diýip bagban

Gatışmışdır gızlar bilen
Bağı-bossan uzlar bilen
Girip kölge gazlar bilen
Eýledi özüne watan

Diýdim: “Ýarga tutup yüzüm”
Diýdi: “Git görmesin gözüm”
“Diňle” **diýdim** “Bardır sözüm”
Diýdi: “Arz jaýıdır diwan”

Diýdim: “Gül dek roýuň üçin”
Görkezmeýin ýaýdı saçın
Gol uzadıp tutsam uşın
“Günä kıldıñ” **diýdi** “Perman”

** Molla Nefes'in bu şiiri TRT Repertuarında Teslim Abdal adına kayıtlı bir türkü ile çok benzerlik göstermektedir. Türkünün sözleri şöyle başlamaktadır:

*Seherde bir bağa girdim
Ne bağ duydu ne de bağban
El vurup güllerin derdim
Ne bağ duydu ne de bağban*

Permanga gızlar ýetişdi
 Gızıl-al alma atışdı
 Ýüregim oda tutaşdı
Diýdim: “Jana goýduň arman”

NEPES diýer men kapasda
 Gözüm ýaşı galıp ýasda
 Ýar bizni kowdı terhosda
 Bergil Huda bizge iman

GIZ BILEN GELNIŇ AÝDIŞIGI

Bir gız bilen bäs eýleyir bir gelin
 Gelin **aýdar:** “Husnum Erem bagıdır
 Aşık ähli tirsem **diýer** ter gülün
 Aşık bolan bir-birine ýagıdır”

Gız hem **aýdar:** “Ýüzüm hurşıdı-hawer
 Husnum mätäjidir mahı-münewwer
 Uzındır boýlarım serwi-senuber
 Ýaşım on dört hup messana çagıdır”

Gelin **aýdar:** “Meniň söhbedim süýji
 Ençe ýigitlerniň başınıň täji
 Gıya-gıya baksam gözümiň ujı
 Gören aşıkların aklın dagıdır”

Gız hem **aýdar:** “Älem ýakar nüzlerim
 Sallanan gunça dek meniň özlerim
 İmdi ger açılsa bahar-ýazlarım
 Baglarnıň sünbüli zülpüm dagıdır”

Gelin **diýr:** “Bezensem müň dürli elwan
 Görmäge ejizdir hurşıdı-taban
 Aşık sinasında ýaradır çendan
 Nerkes gözlerimiň goýan dagıdır”

Gız hem **áýdar**: “Gelin maňa taý degil
Goýnum bir jennetden özge jaý degil
Deň görüngen täze dogan Áý degil
Ýakamdan görüngen göwsüm agıdır”

“Gel gız bäs eýleme sen biziň bilen
Jahıllar janına men otlar salan
Kamatım barabar tubılar bilen
Leblerim açılan gül ýapragıdır”

Gız hem **áýdar**: “Husnum älem peýwendi
Alınmış geliniň galası kendi
Abatdır şährimiň miftahı-bendi
Sınam köp arzuwlı şa otagıdır”

Gelin **áýdar**: “İndi haýran olup men
Seniň bu sözüňe teslim kılıp men
Ýüz tumen alıp men özüm satıp men
Goç ýigitniň seýran eder çağıdır”

NEPES **diýer**: “Bizge barabar barı
Serden çıkmaz gız-geliniň humarı
İkiñiz hem täze bağıň gülzarı
Bağlarıň açılğan gul pudagıdır

DIÝDİ “AÝT ARZIŇ MIHMAN”

Diýdim: “Aşıklar şası” **Diýdi**: “Aýt arziň mihman”
Diýdim: “Geçgil günähim” **Diýdi**: “Ötdüm damja gan”
Diýdim: “Tagtıň berkarar” **Diýdi**: “Şeýle bipeýan”
Diýdim: “Seniň deý şalar” **Diýdi**: “Ýokdur bigüman”
Diýdim: “Geldim Guluň men” “Tur git diýdi -musulman”

Diýdim: “Ol ne pisedir” **Diýdi ki**: “Dahan erer”
Diýdim: “Ol ne gumrudır” **Diýdi ki**: “Zıban erer”
Diýdim: “Ak ýüzde halar” **Diýdi ki**: “Reýhan erer”

Diýdim: "Bu niçik dondur" **Diýdi:** "Zerefşan erer"
Diýdim: "Ölsem arman ýok" **Diýdi:** "Dökme nähak gan"

Diýdim: "Zülpler owsunji" **Diýdi:** "Dagdan geldi mar"
Diýdim: "Ne goşa alma?" **Diýdi:** "Ak göwsümde nar"
Diýdim: "Ol ne injirdir?" **Diýdi ki:** "Bagda enar"
Diýdim: "Çille garıdır " **Diýdi:** "Onda gülgüzar"
Diýdim: "Ýokdur ýazıgım" **Diýdi:** "Çohlarda arman"

Diýdim: "Bir posa bergil" **Diýdi:** "Bereý güldürseň"
Diýdim: "Hak aşık menem" **Diýdi:** "Käriň bildirseň"
Diýdim: "Eziz mıhman men" **Diýdi:** "Gelgil öldürseň"
Diýdim: "Bu ne sözdür eý" **Diýdi:** "Gelgil galdırsaň"
Aldım derhal golumga **Diýdi:** "Göredir bagban"

Golum saldım boýnuga geldi tawusım uçup
Diýdim: "Gel imdi tutaý" **Diýdi:** "Gül deý çırmaşıp"
Diýdim: "Wısalıň ýetir" **Diýdi:** "Onda uçraşıp"
Galdı yürek ornundan gitdi karar sıçraşıp
Aşık NEPES bu gije sürdi beýle çoh döwran

İSTÄP KI GÖZEL ÝARI

Istäp ki gözel ýarı gördüm ki salamatdır,
Baş goýdum aýakına "Tur!" **diýdi** "Ne halatdır"
Turdum **diýdim:** "Arzım bar" - "Arz eýle adalatdır"
Diýdim: "Saňa aşık men" "Goý" **diýdi** "Ne hajatdır"
Diýdim: "Periler hanı sensiz neterem janı?"
Diýdi: "Bu sözüň bizge ýalğançı hekaýatdır"

Diýdim: "Gözüň öldürdi gamzaň ki kılıp hasta"
"Şeksiz öle sen diýdi -bir gaýrı watan iste"
Diýdim ki: "Özüm gitsem janım saňa wabeste"
Diýdi: "Ne alaç eýleý sen bir aşık näkeste"
Diýdim ki: "Alaç eýle husnuň maňa paç eýle"
Bir güldi elin dişläp diýdi: "Ne kesapatdır?"

Diýdim: "Ne tütündir bu" "Zülpi käkilim" **diýdi**
Diýdim: "Ne elipdir bu" Ol: "Inçge bilim" **diýdi**
Diýdim: "Ne şekerdir bu" - "Şerbetli dilim" **diýdi**
 Bir posa talap kıldım "Lazımdır ölüm" diýdi
Diýdim: "Meni ýa öldür ýa posa mürewwet kıl"
 Agzıma çenäp muştun "Goý" **diýdi** "Gabahatdır"

Umıdı -wısal birlen işikni kiçik açdım
 Gözledi yeň astından göz ümledi men düşdüm
 Duşmanlara bildirmeý bir lahza habarlaşdım
 "Pınhan ýere bar" **diýdi** bardım ki gujaklaşdım
Diýdim: "Meni işkiňda köydürme meni eý şah!"
Diýdi ki: "Ýanıp-köymek aşıklara adatdır"

Diýdim ki: "Güli-jennet bir dem süreli aşrat"
Diýdi ki: "Säher boldı" turdı diledi rugsat
 "Rugsatnı bereý" **diýsem** araga düşer pırkat
 Ýıglap ki golum tutdı "Sen çekme" **diýdi** "Hasrat"
Diýdim ki: "Meni öldir bu aýralık eý dildar"
Diýdi: "Saňa bu aşrat her gije zıýapatdır"

Çagırdı kişi goýdı "Gaşıga baray" **diýdim**
Diýdi ki: "Nedir kesbiň?" -"Gullukda duray" **diýdim**
 Perde birle sözleşdi "Aç yüzüň göreý" **diýdim**
Diýdi ki: "Ne geltürdiň?" "Janımnı bereý" **diýdim**
Diýdi: "Bu ne diwana?" **Diýdim:** "Saňa perwana"
Diýdi: "Saňa görmek ýok jan tende amanatdır"

Diýdim ki: "Meniň könlüm almazmı sen eý zalım?"
Diýdi ki: "Ne akmak sen halk diýr ki saňa alım"
Diýdim: "Ne günähim bar diýgil nedir agmalım?"
Diýdi ki: "Pınhan sırrım halk içre kılıp mälim"
Diýdim ki: "Günäkärem mähnetge giriftaram"
Diýdi maňa ol ýarım: "Mähnet soň rahatdır"

"Neden bu gözüň ýaşı girýan baradır?" **diýdi**
 "Pırkat ki ýaman" **diýdim:** "Sınam ýaradır" **diýdi**

Boýnıga golum saldım “Duşman göredir” **diýdi**
 Öpdüm ýañagin “Eý waý bagtım garadır” **diýdi**
Diýdim: “Bu ne käyişdir” **Diýdi ki:** “Bu ne işdir?”
 Men diýdim: “Ajap işdir” Ýar diýdi: “Melamatdır”

Ýatganda güli-gülşen bir gije gelipdir men
 Durdum ki gulak saldım ukuda ýatıp erken
 Bardım ki yüzün açdım oýgandı gazap birlen
 “Kim sen?” **diýdi. Diýdim:** “Men” **Diýdi ki:** “NEPESmu sen?”
Diýdi ki: “Gelip sen hoş hoşwagt bola sen” **diýdi**
 Aşık bile maşşukdan bir-birge hoşamatdır

KAYNAKLAR

- Aslan, Mehmet. (2007). *Mihri Hatun Divanı*. Amasya: Amasya Valiliği.
- Aslanoğlu, İbrahim, (1984). *Pir Sultan Abdallar*. İstanbul.
- Aşırow, Annagurban, “2009”, *Mollanepes (Goşgular Ýığındısı)*, Aşgabat, (Türkmenistaniň Ilimler Akademiyasi Milli Golýazmalar Instituti).
- Atalay, Besim. (çev.) (1985). *Divanü Lügati't-Türk Tercümesi*. C I-II. Ankara: TDK Yayınları.
- Batıslam, H. Dilek. (2000). “Divan Şiiriyle Halk Şiirinde Ortak Bir Söyleyiş Biçimi: Mürâca'a-Dedim-Dedi”, *Folklor/Edebiyat*, S.22, Ankara, ss. 201-211.
- Boratav, Pertev Naili. (1982). *Folklor ve Edebiyat*, C. I. İstanbul.
- Dizdaroğlu, Hikmet, (1969). *Halk Şiirinde Türler*. Ankara.
- Ergin, Muharrem. (1980). *Kadı Burhaneddin Divanı*. İstanbul: İstanbul Üniversitesi Edebiyat Fakültesi Yayınları.
- Ergun, Sadettin Nüzhet. (1936). *Türk Şairleri*. C. 1-2, İstanbul.
- İlaydin, Hikmet. (1964). *Türk Edebiyatında Nazım*. İstanbul.
- İvgin, Hayrettin (1982). “Halk Şiirinde Dedim-Dedi”, *II. Milletlerarası Türk Folklor Kongresi*, C II. Ankara: Kültür ve Turizm bakanlığı Yayınları.
- Karadağ, Metin (1996). *Erzurumlu Emrah Yaşamı Sanatı Şiirleri*. Ankara.
- Kaya, Doğan. (1999). *Âşık Ruhsatı*, Sivas.

- Kaya, Doğan. (2007). *Ansiklopedik Türk Halk Edebiyatı Terimleri Sözlüğü*. Ankara.
- Kaya, Tâhâ Tuna (2008), *Âşık Tarzi Şiir Geleneğinde "Dedim-Dedi"*, Kocaeli (Basılmamış Yüksek Lisans Tezi).
- Köprülü, Fuat. (1940). *Türk Saz Şairleri*, Cilt III, İstanbul.
- Köprülü, M. Fuat. (1989). *Edebiyat Araştırmaları I*. Ankara.
- Oğuz, M. Öcal. (2001). *Halk Şiirinde Tür, Şekil ve Makam*. Ankara.
- [Onay], Ahmet Talat. (1928). *Halk Şiirlerinin Şekil ve Nev'î*. İstanbul, 1928.
- Öztelli, Cahit. (1955). *Türk Klâsikleri, Halk Şiiri XIV-XVII. Yüzyıllar*. İstanbul.
- Sakaođlu, Saim, (1987). *Erçişli Emrah*. Ankara.
- Yardımcı, Mehmet. (2002). *Başlangıçtan Günümüze Türk Halk Şiiri*. Ankara.
- Zeyrek, Yunus. (1988). *Posoflu Âşık Zülâli*. İstanbul.